

Les 3

Onderwerpen

- Huiswerk les 2
- Samenvatting les 2
- Ingrediënten voor een 'goede' foto
- Huiswerk 3

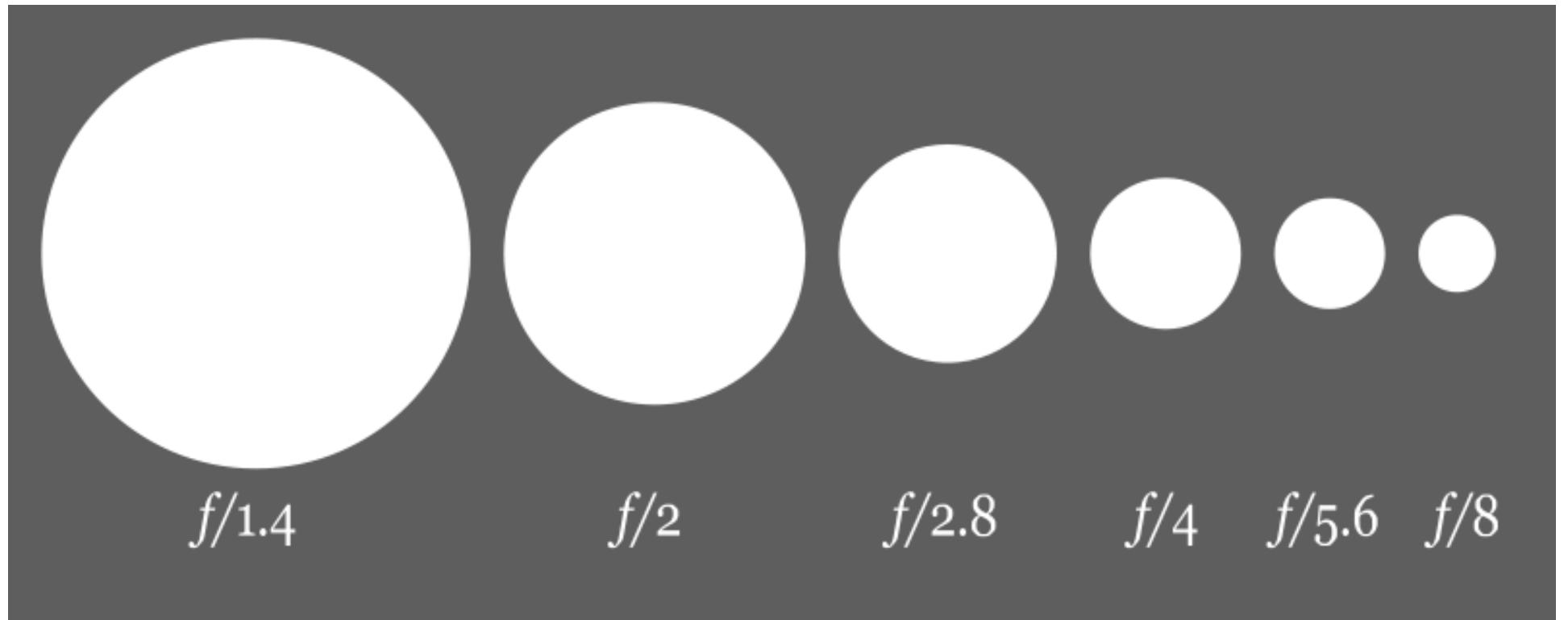
Huiswerk les 2

1. Maak twee foto's (in Av of A stand): 1 met zo klein mogelijke scherptediepte en 1 met een zo groot mogelijke scherptediepte.
2. Optioneel: Maak 1 foto (in Tv of S stand): Probeer beweging vast te leggen.

Samenvatting les 2

Diafragma

Grootte van de lens opening.

- Elke stap wordt het licht gehalveerd =
(f-)stop

waarom gebruiken we
diafragma?

Controle over scherptediepte
Gebruik Av / A (of M) mode.

f/1.8

f/8

f/5.6

f/11

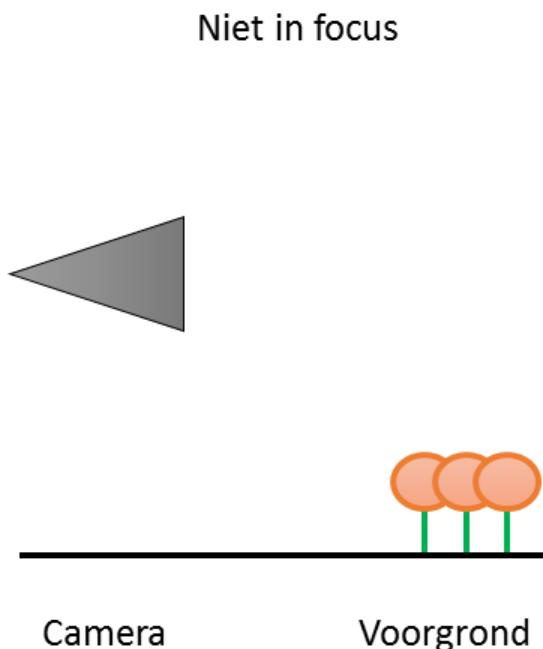

wat beïnvloed scherptediepte?

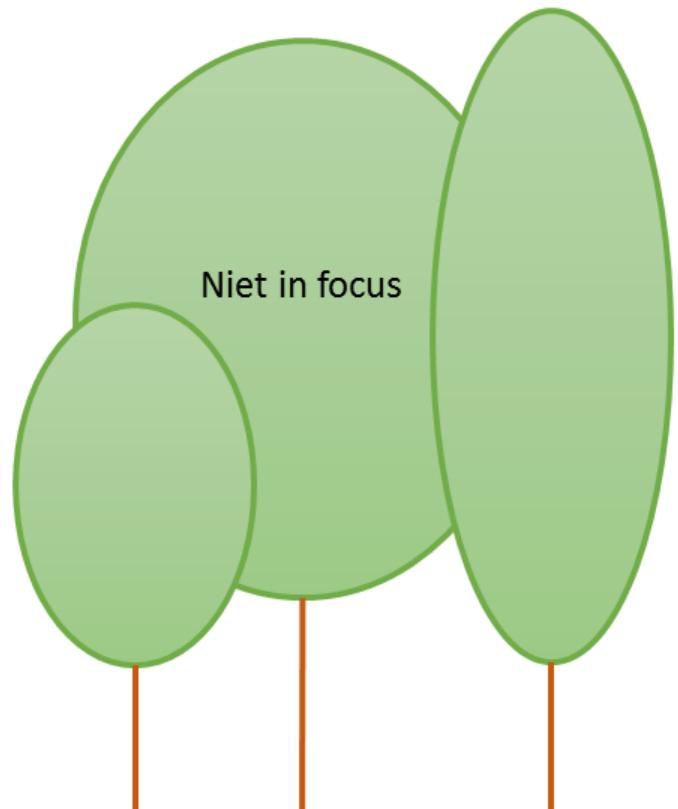
- Diafragma
- Brandpuntsafstand
- Afstand tot onderwerp

Formule voor foto met kleine
scherptediepte

- Groot diafragma (klein f-getal)
- Lange lens (hoog brandpunt in mm)
- Korte afstand tot onderwerp

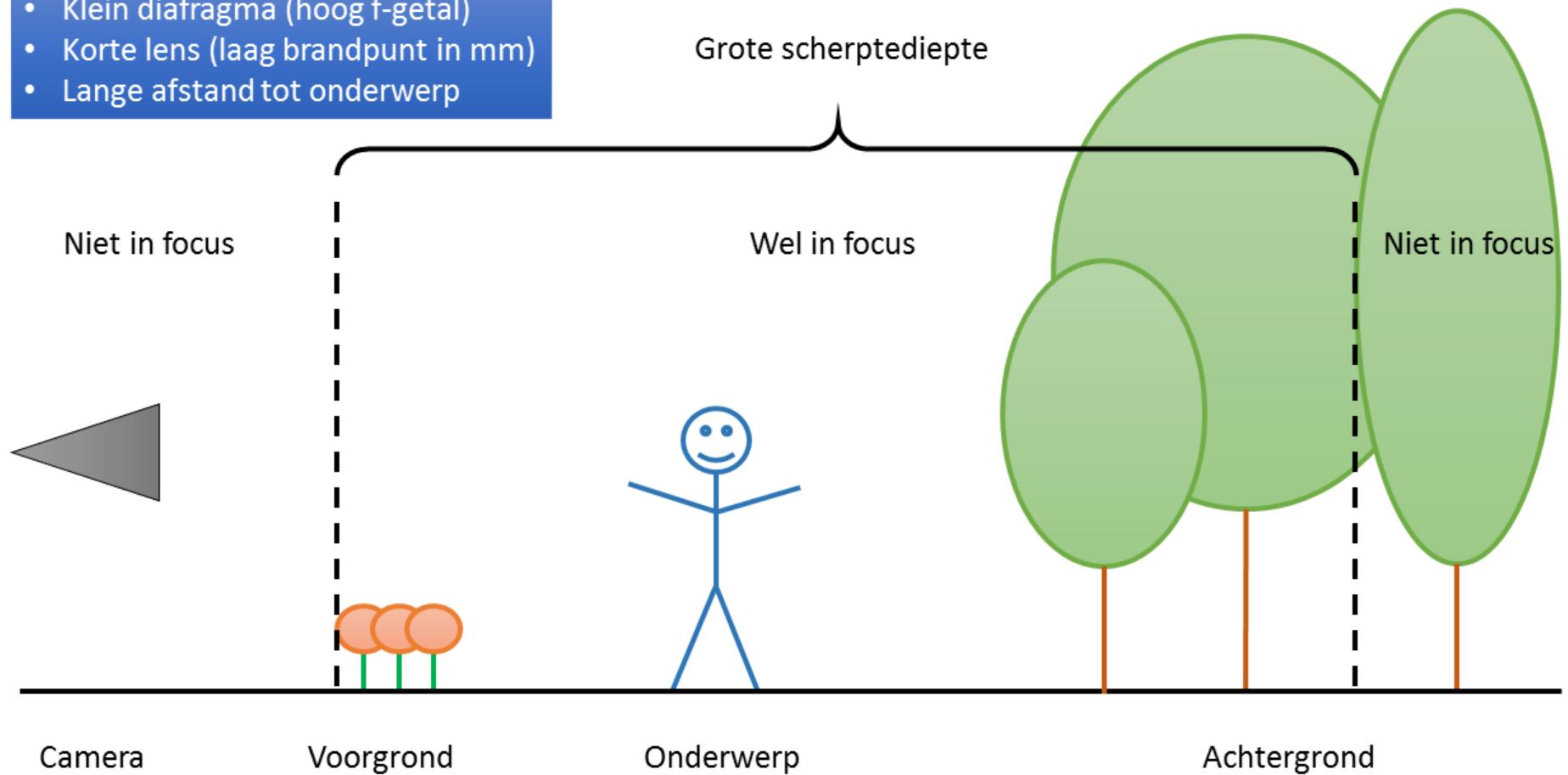

Kleine scherptediepte

Formule voor foto met grote
scherptediepte

- Klein diafragma (hoog f-getal)
- Korte lens (laag brandpunt in mm)
- Lange afstand tot onderwerp

Sluertijd

De tijd dat er licht op de sensor valt en het beeld wordt opgebouwd.

... 1/250, 1/125, 1/60, 1/30, 1/15, 1/8, 1/4, 1/2, 1" ...

- Elke stap wordt het licht verdubbeld = (f-)stop
- Bereik van meeste camera's: 1/4000 - 30 sec
- 1/ wordt vaak weggelaten, dus 250 = 1/250 sec.
- 1" = 1 sec

waarom gebruiken we
sluittijd?

Controle over beweging

Gebruik Tv / S (of M) mode.

1/250 sec

1/3 sec

ISO

... 100, 200, 400, 800, 1600, 3200, 6400 ...

- Elke stap wordt het signaal 2x versterkt = (f-)stop
- Ook de ruis wordt versterkt
- Richtlijnen:
  - Zonnige dag: 100-200
  - Bewolkte dag: 400-800
  - Binnen: 800-6400

waarom gebruiken we ISO?

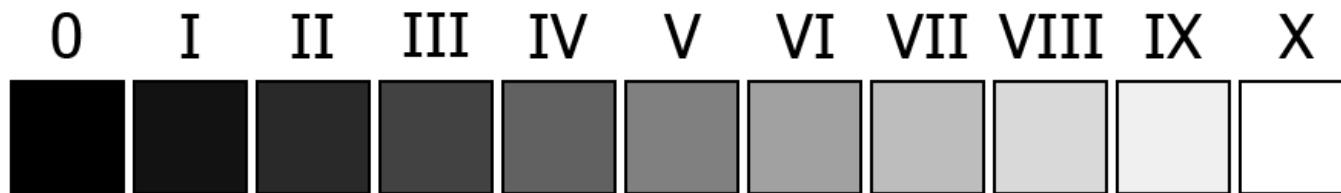
Als aanpassingen aan diafragma/sluitertijd niet mogelijk/wenselijk zijn.

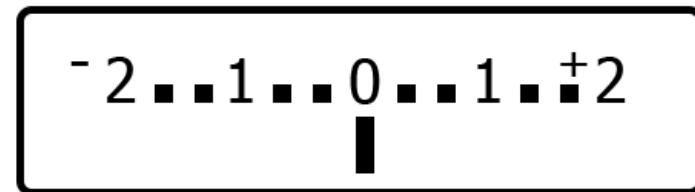
Gelijke belichting

Diafragma	Sluitertijd	ISO
f/4	1/125	100
f/5.6	1/60	100
f/5.6	1/125	200
f/5.6	1/250	400

18% (neutraal) grijs

18% reflecterend licht

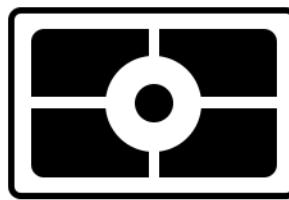
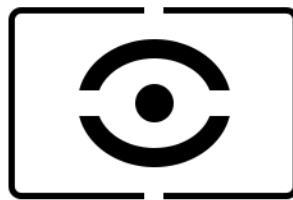
Belichtingscompensatie

-2...1...0...1...+2

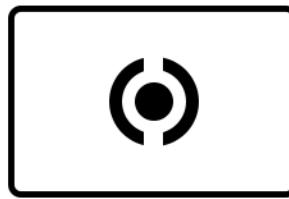

- Exposure compensation
- Eenheid: stops of EV (Exposure value)
- Op de camera: knop met +/- teken

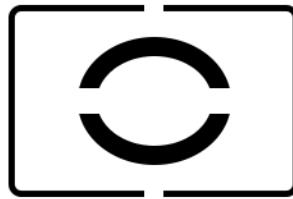
Soorten lichtmetingen

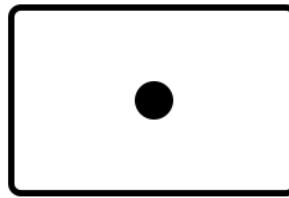
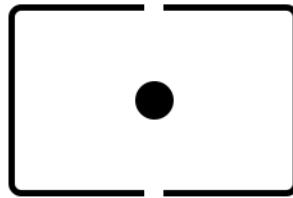
Meervlaks / evaluative /
matrix / zone

Centrum gericht

Gedeeltelijk

Spot

*Ingrediënten voor een
'goede' foto*

Ingrediënten

- Kadering
- Ontwerp
- (Foto)grafische elementen
- Licht en kleur

Kadering

Kadering

- Beeldformaat & verhoudingen
- Beeldvulling & plaatsing
- Horizon
- Kader in kader

Beeldformaat & verhoudingen

Aspect ratio

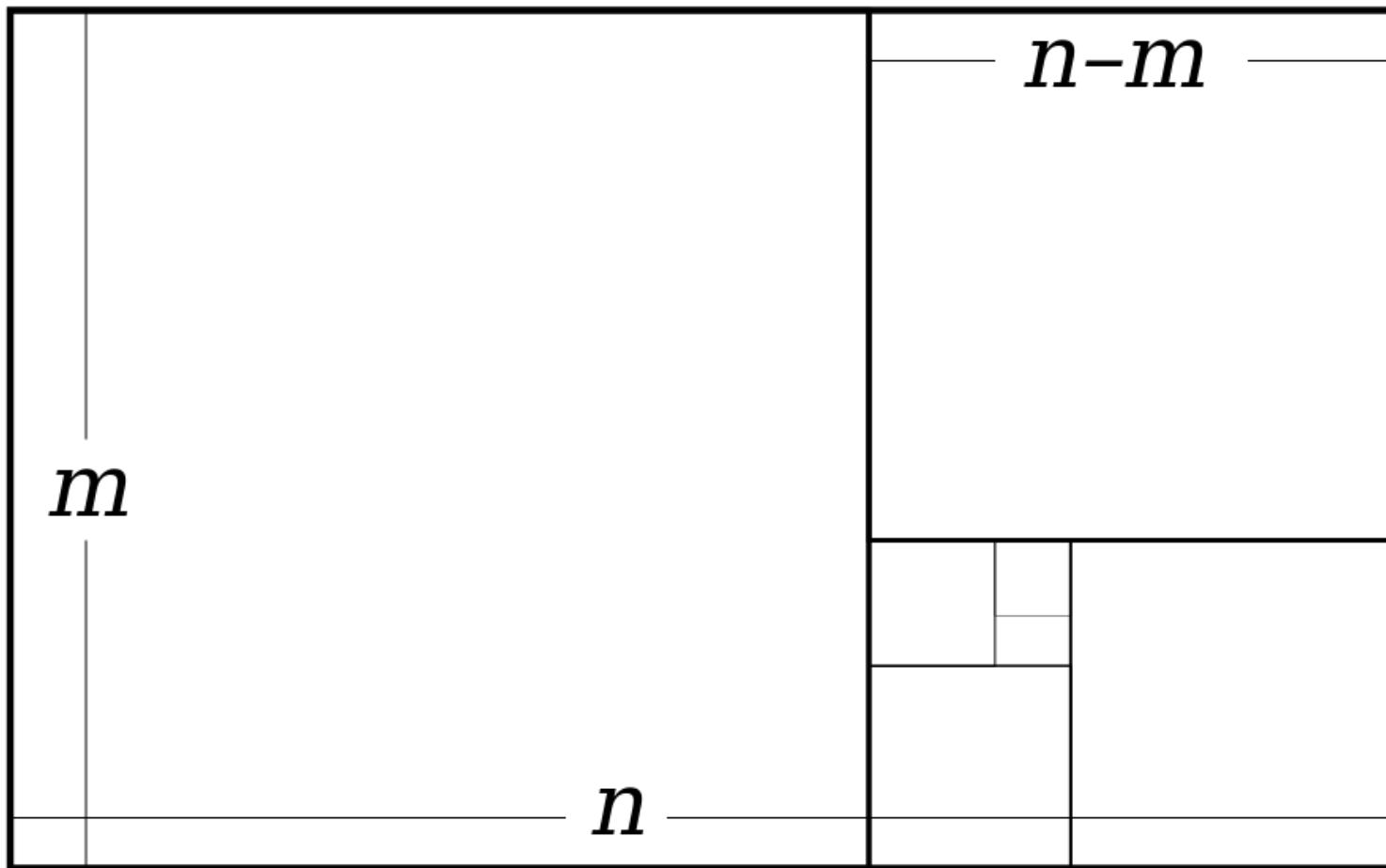
Beeldvulling & plaatsing

- Wat is het onderwerp?
- Hoe groot moet het overkomen?
- Waar in de foto moet het staan?

Beeldvulling & Plaatsing

Gulden snede

Bron: Dicklyon, [CC BY-SA 3.0](#)

© Marc Duiker

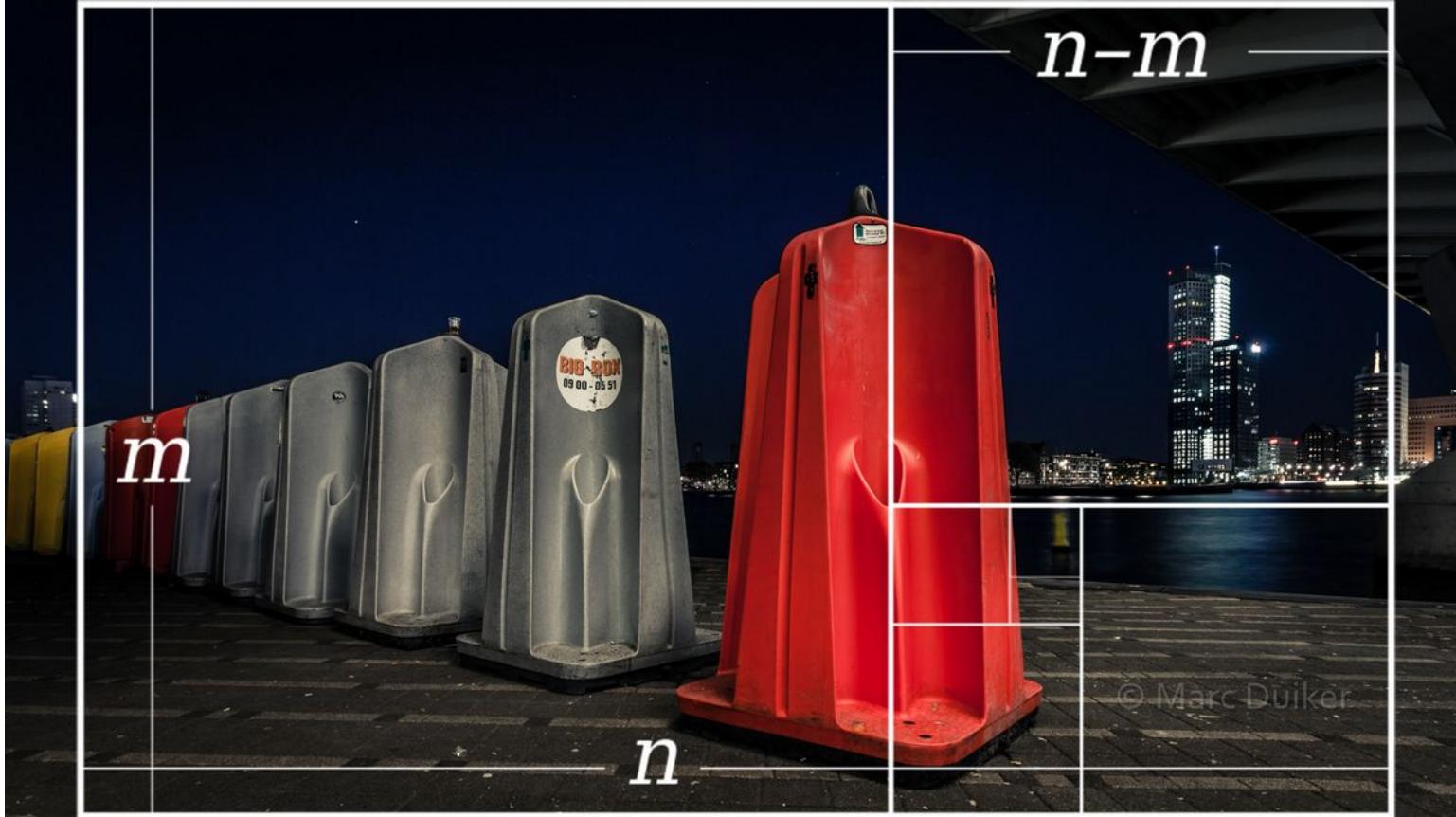

© Marc Duiker

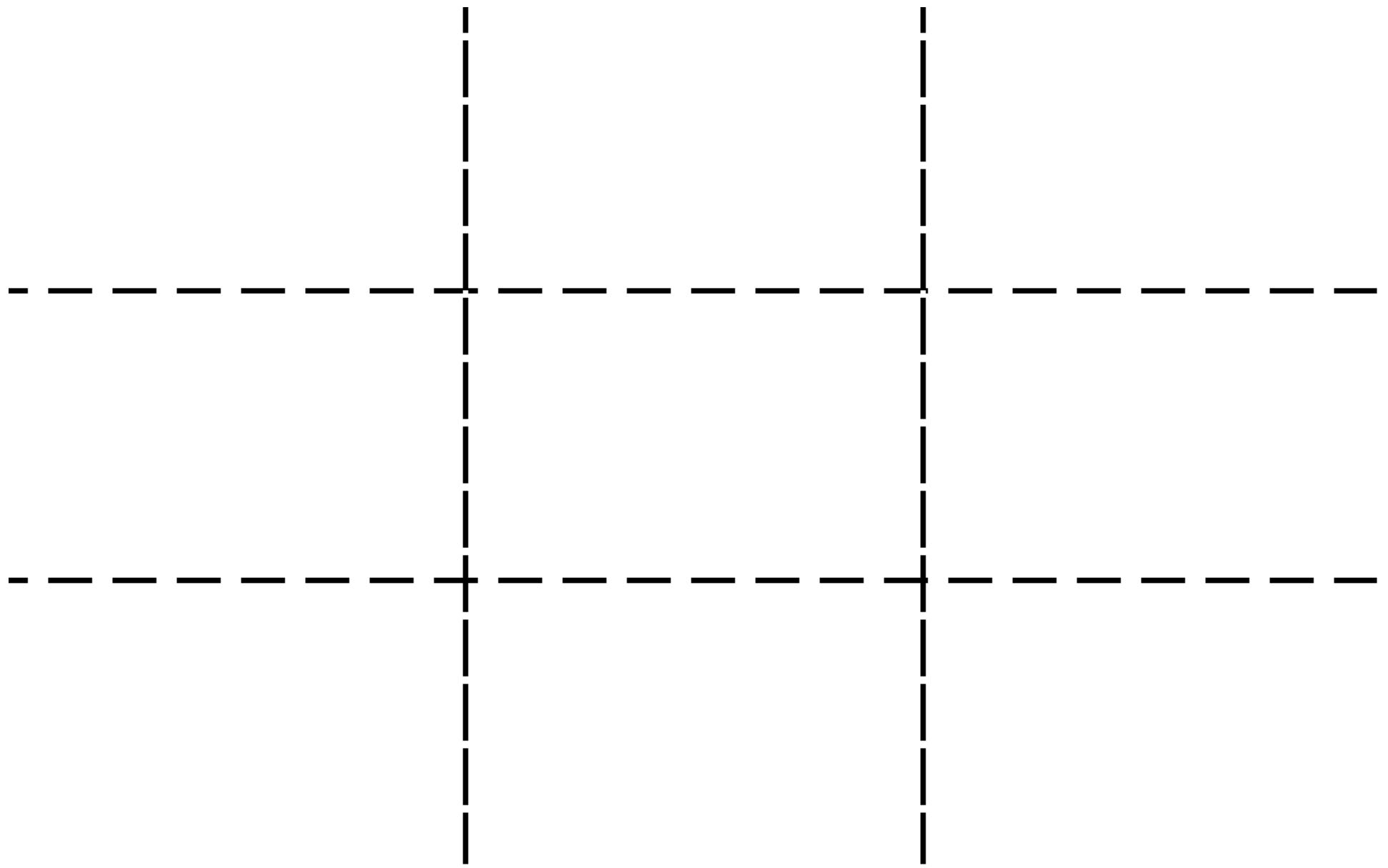
© Marc Duiker

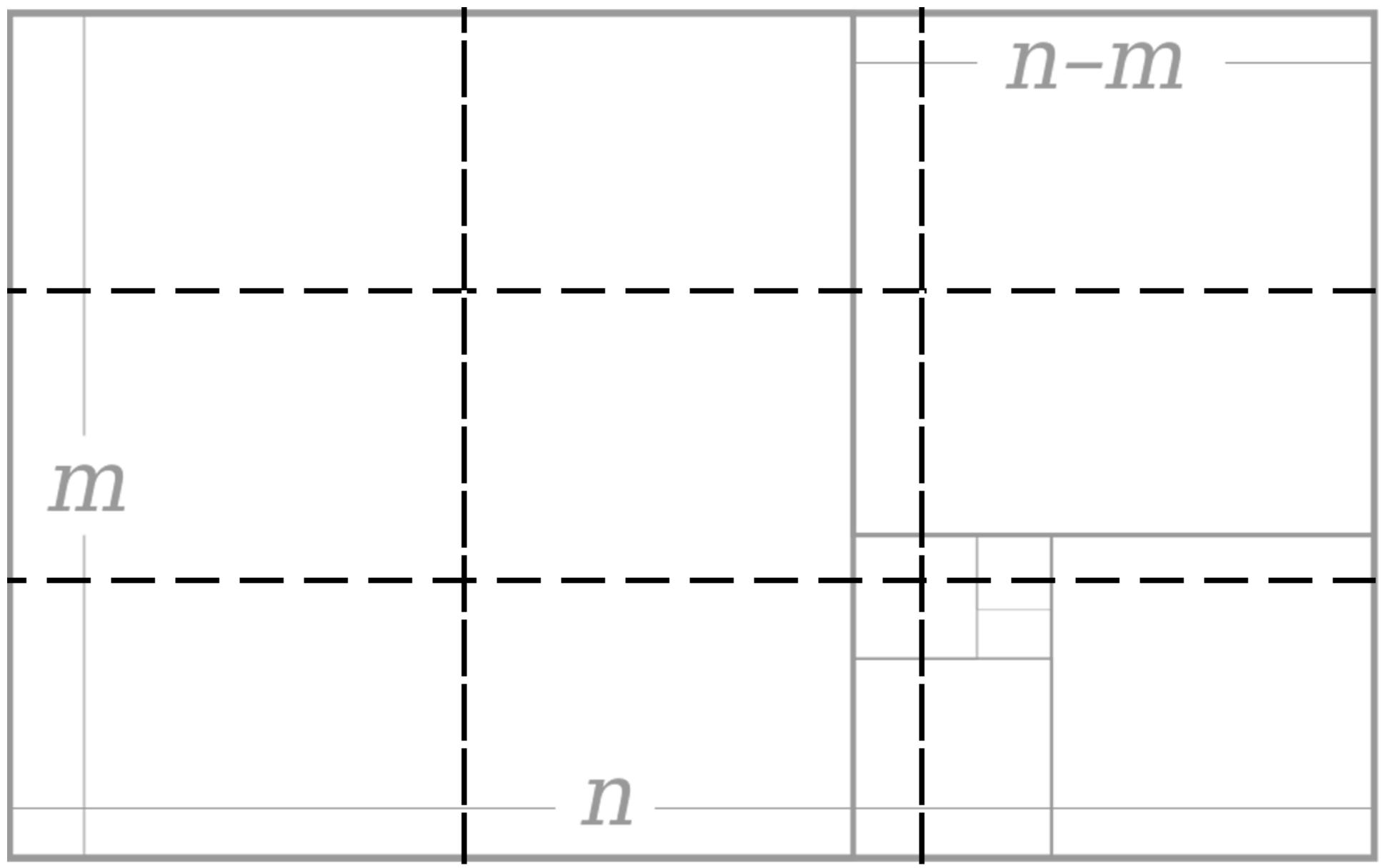

Gulden snede

vs

Regel van derden

Horizon

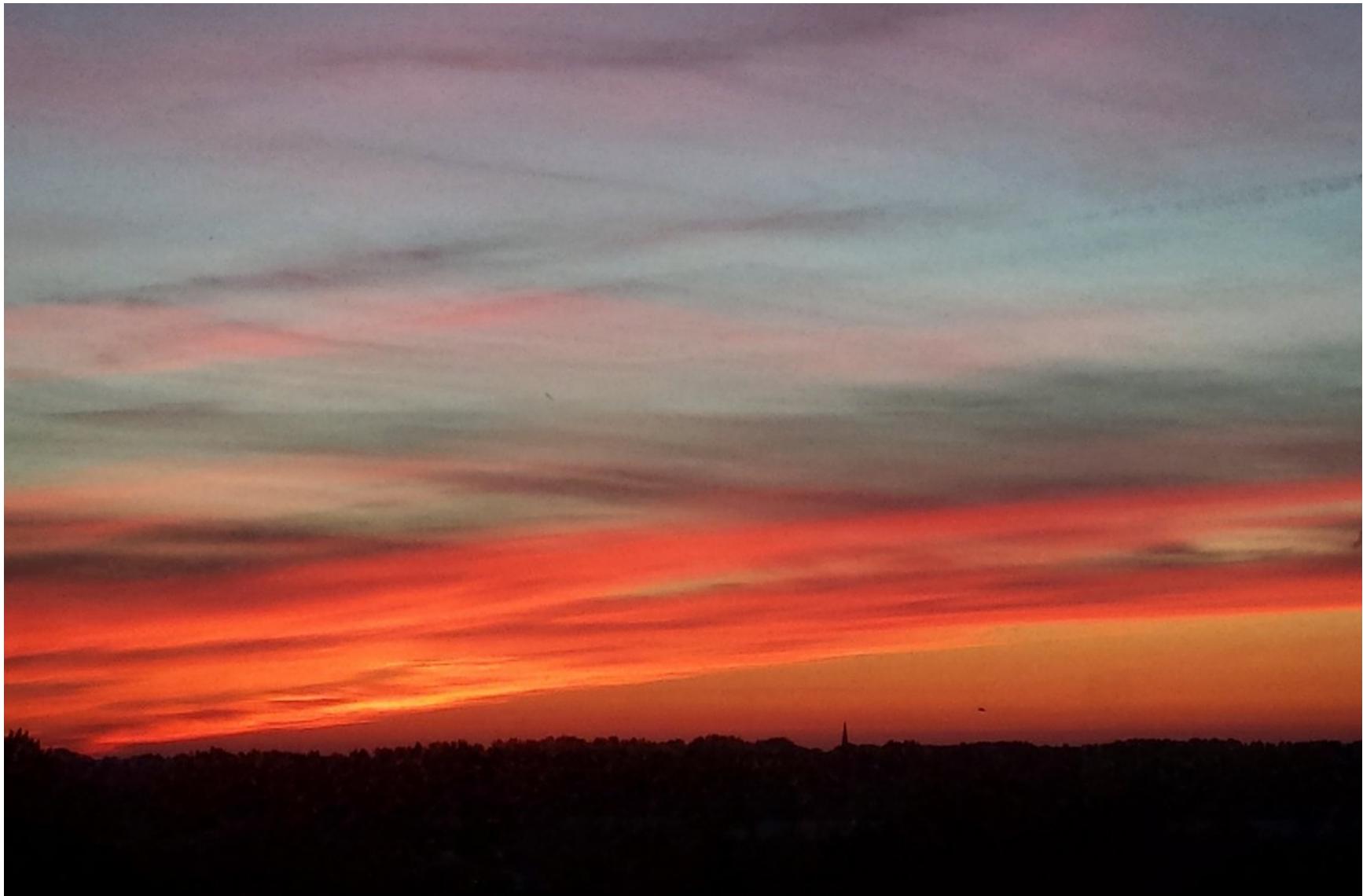
- In hoeverre is de lucht belangrijk?
- Wel belangrijk => Veel lucht, lage horizon
- Niet belangrijk => Weinig lucht, hoge horizon

© Marc Duiker

Eric Duijker

Kader in kader

© Marc Duiker

Ontwerp

ontwerp

- Contrast
- Balans
- Voorgrond/achtergrond
- Ritme
- Patroon
- Textuur
- Perspectief & Diepte
- Interesse & Inhoud

Contrast

- Licht / donker
- Hard / zacht
- Veel / weinig
- Sterk / zwak
- Kort / lang
- Snel /
langzaam

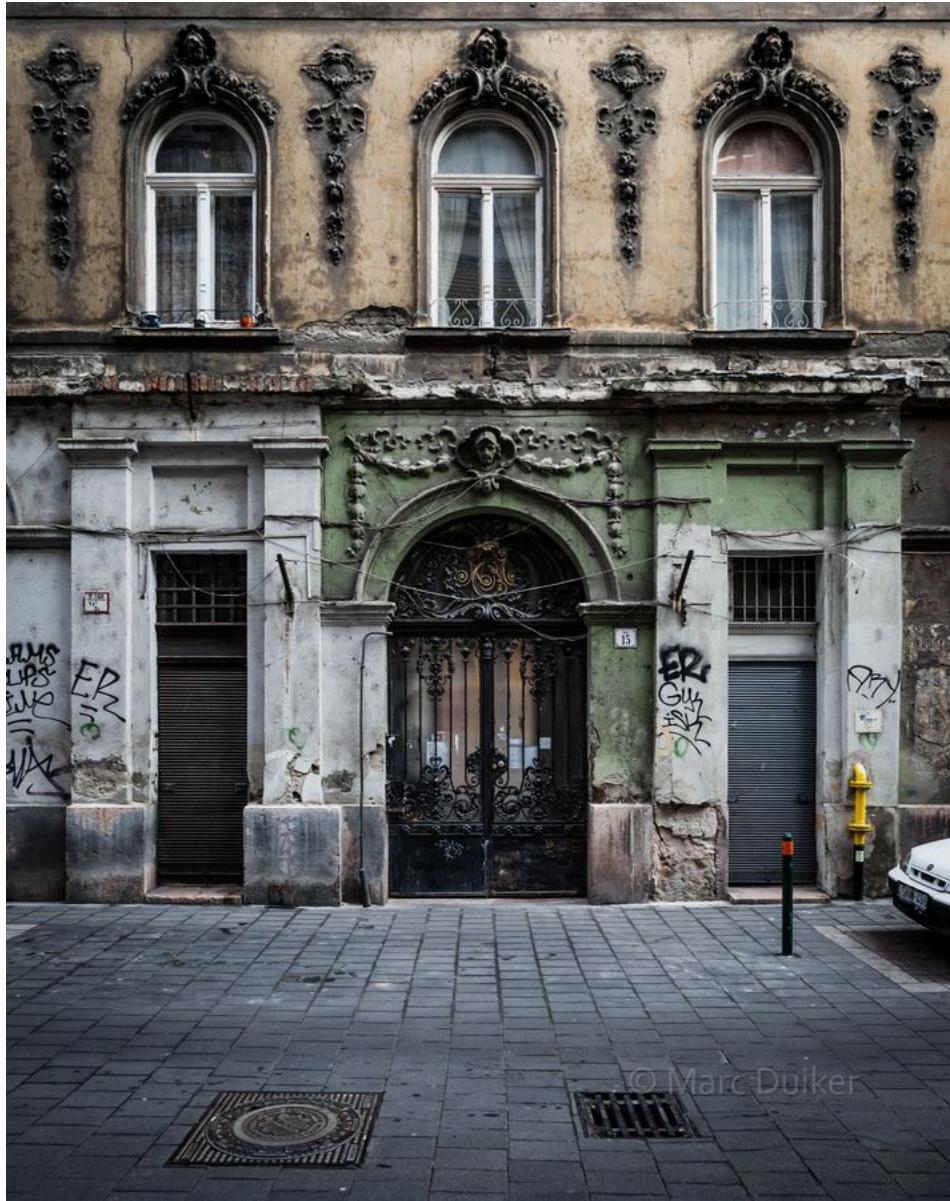

© Marc Duiker

Contrast

Balans

- Evenwicht van beeldelementen
- Balans zorgt voor rust
- Onbalans zorgt voor dynamiek

© Marc Duiker

Symmetrie in elementen

© Marc Duiker

Evenredige verdeling van elementen

voorgrond / achtergrond

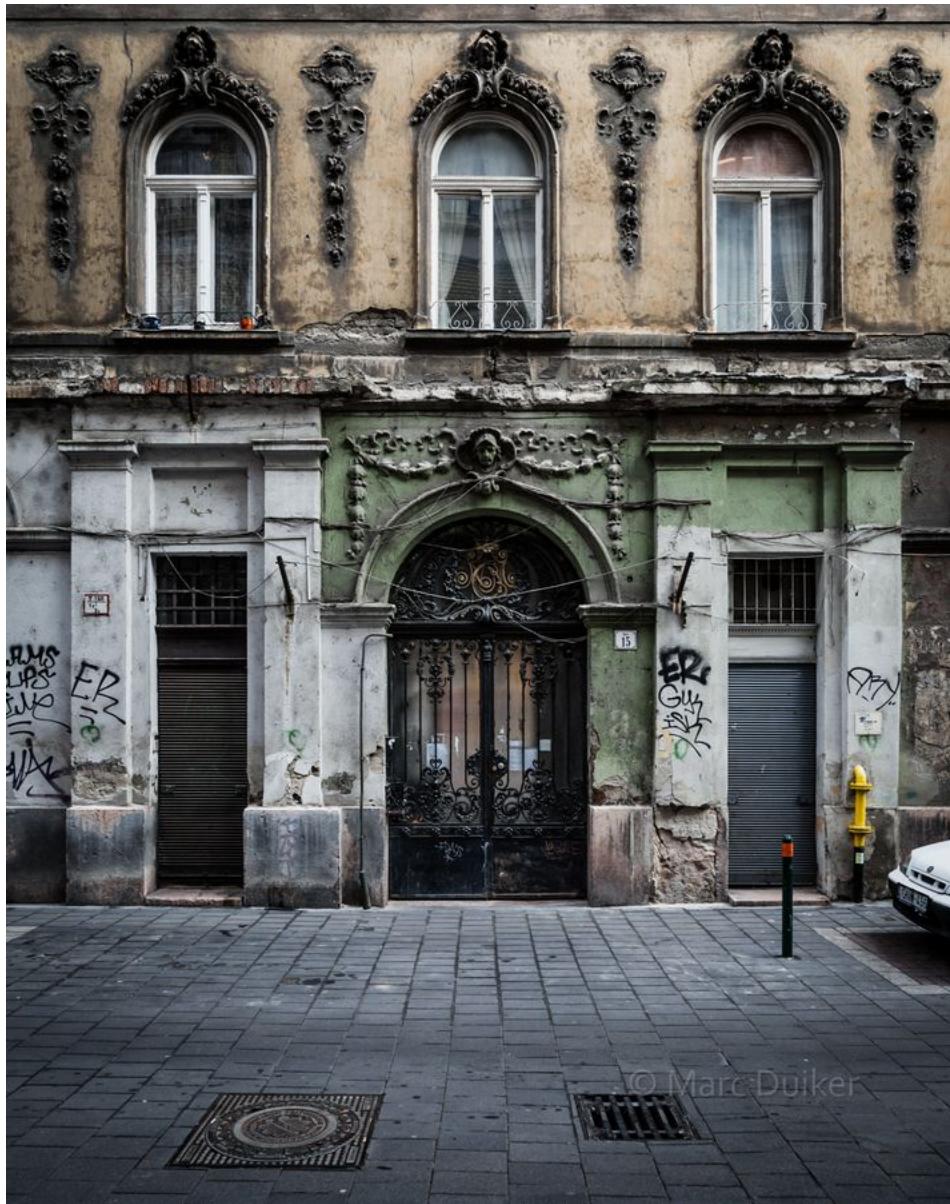
© Marc Duiker

© Marc Duiker

Ritme

- Regelmatisch voorkomende elementen

© Marc Duiker

Patroon

Beeld is grotendeels opgebouwd uit dezelfde elementen.

Patroon

Textuur

Detail in de structuur van elementen.

Textuur

Textuur

Perspectief & diepte

- Groot hoeklens maakt perspectief sterker
- Telelens maakt perspectief zwakker

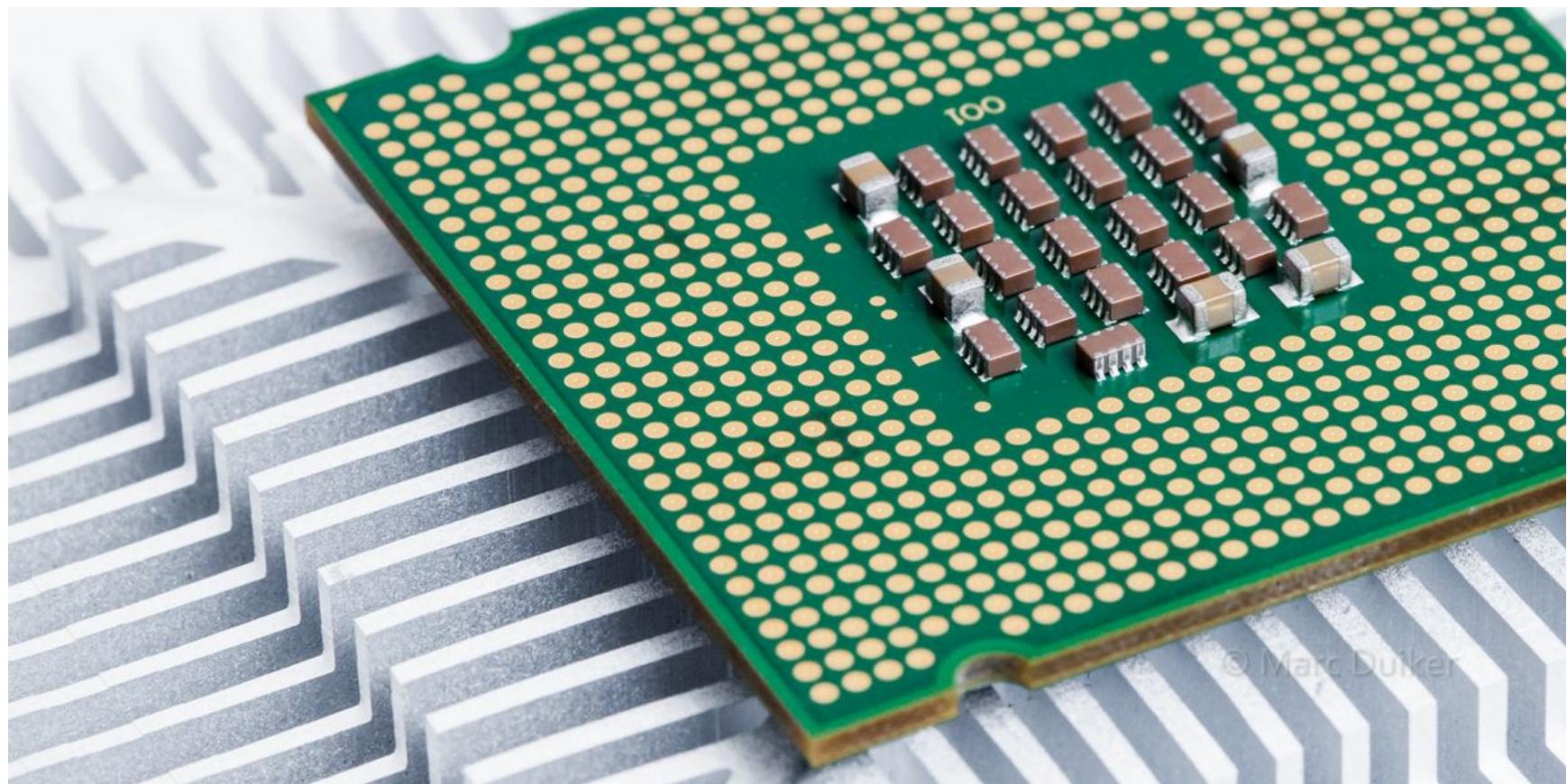
© Marc Dulac

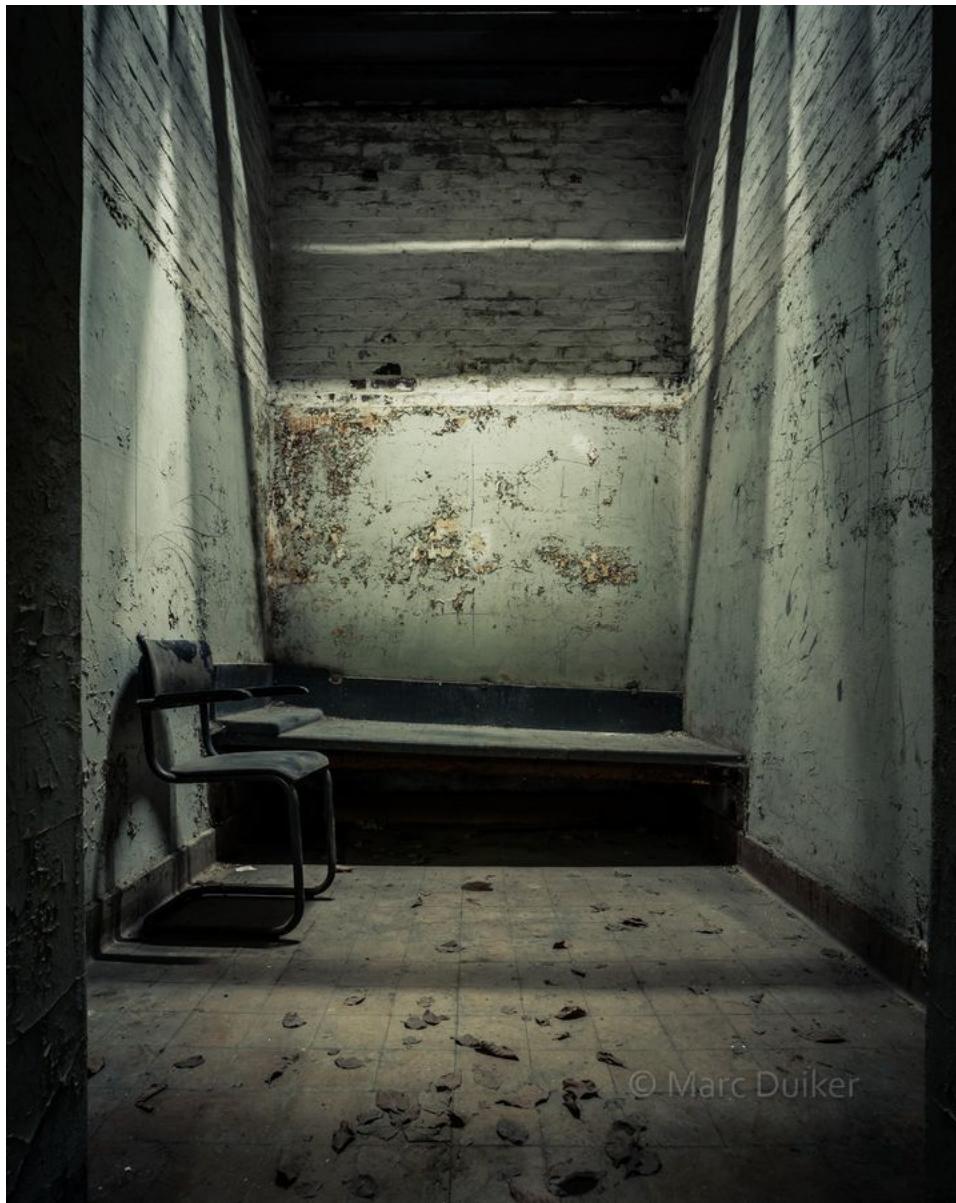
© Marc Duiker

Interesse & inhoud

- Persoonlijke voor- of afkeur
- Zwakke of sterke inhoud
- Wat voor gevoel wil je overbrengen?

© Marc Duiker

© Marc Duiker

(Foto)grafische elementen

(Foto)grafische elementen

- Eén punt
- Meerdere punten
- Lijnen
- Vormen

Eén punt

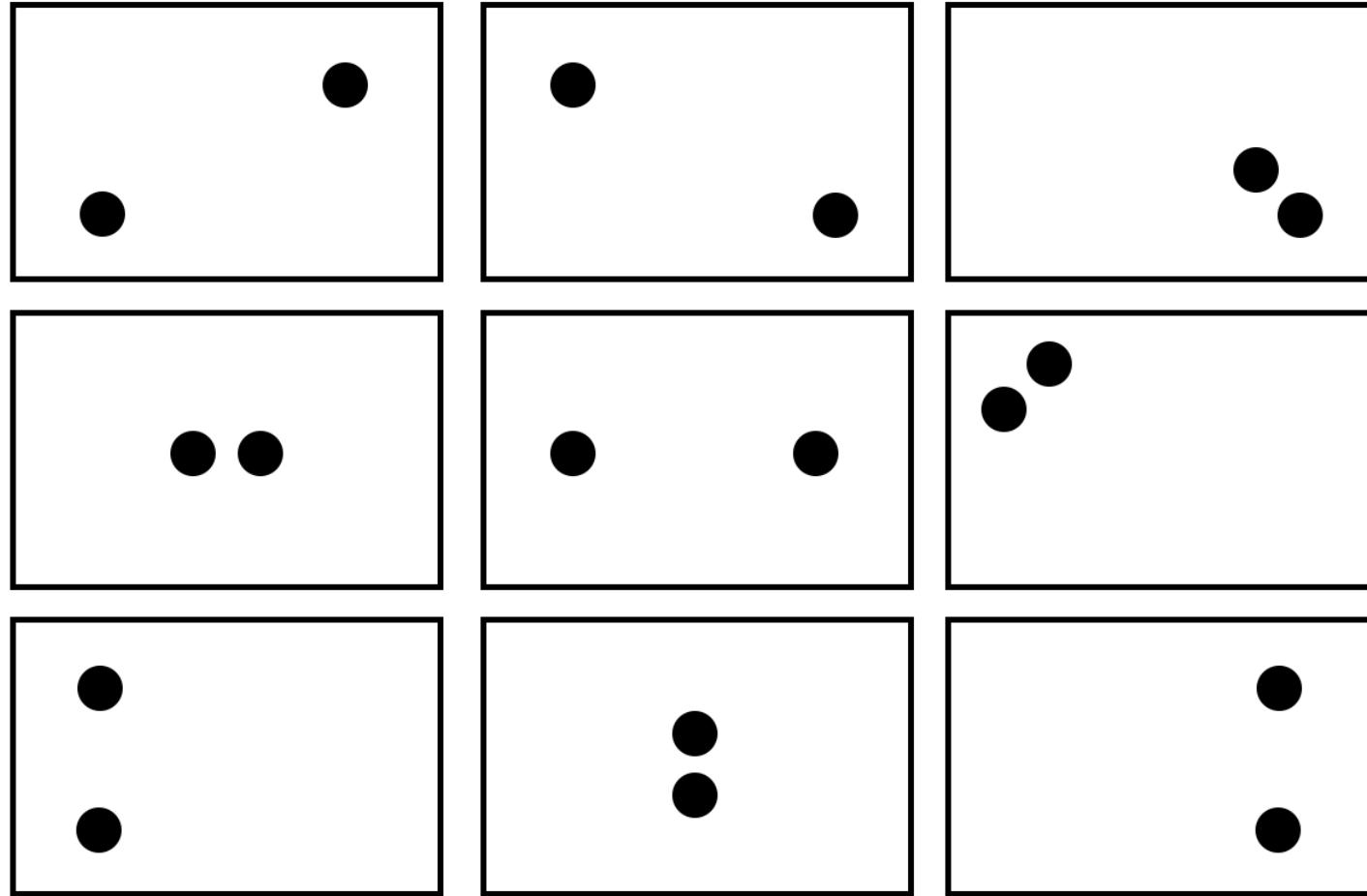
© Marc Duiker

Eén punt

Eén punt

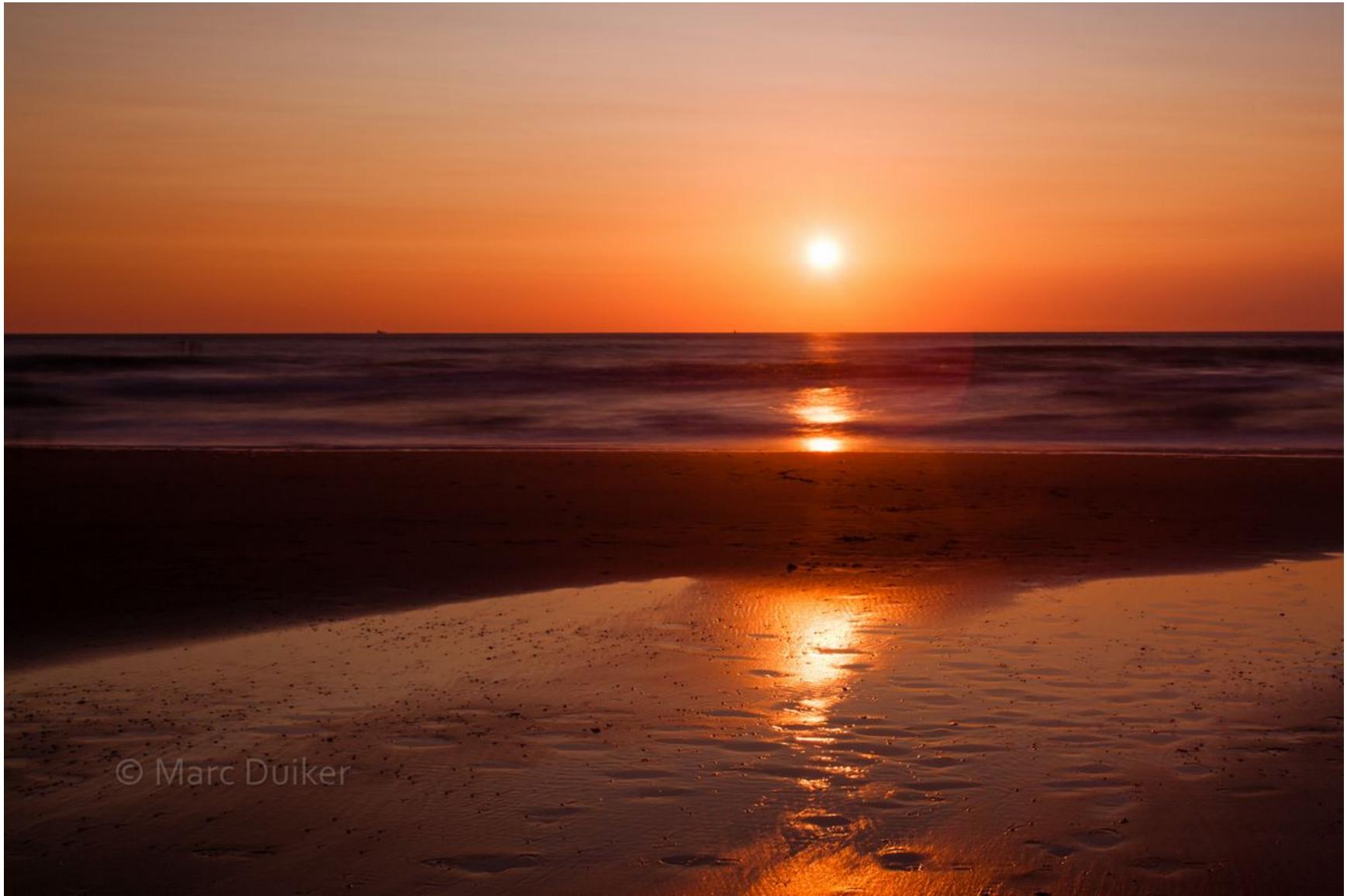
Meerdere punten

Plaatsing van meerdere punten

Lijnen

- Horizontaal
- Verticaal
- Diagonaal
- Curve

© Marc Duiker

Horizontaal

Horizontaal

Verticaal

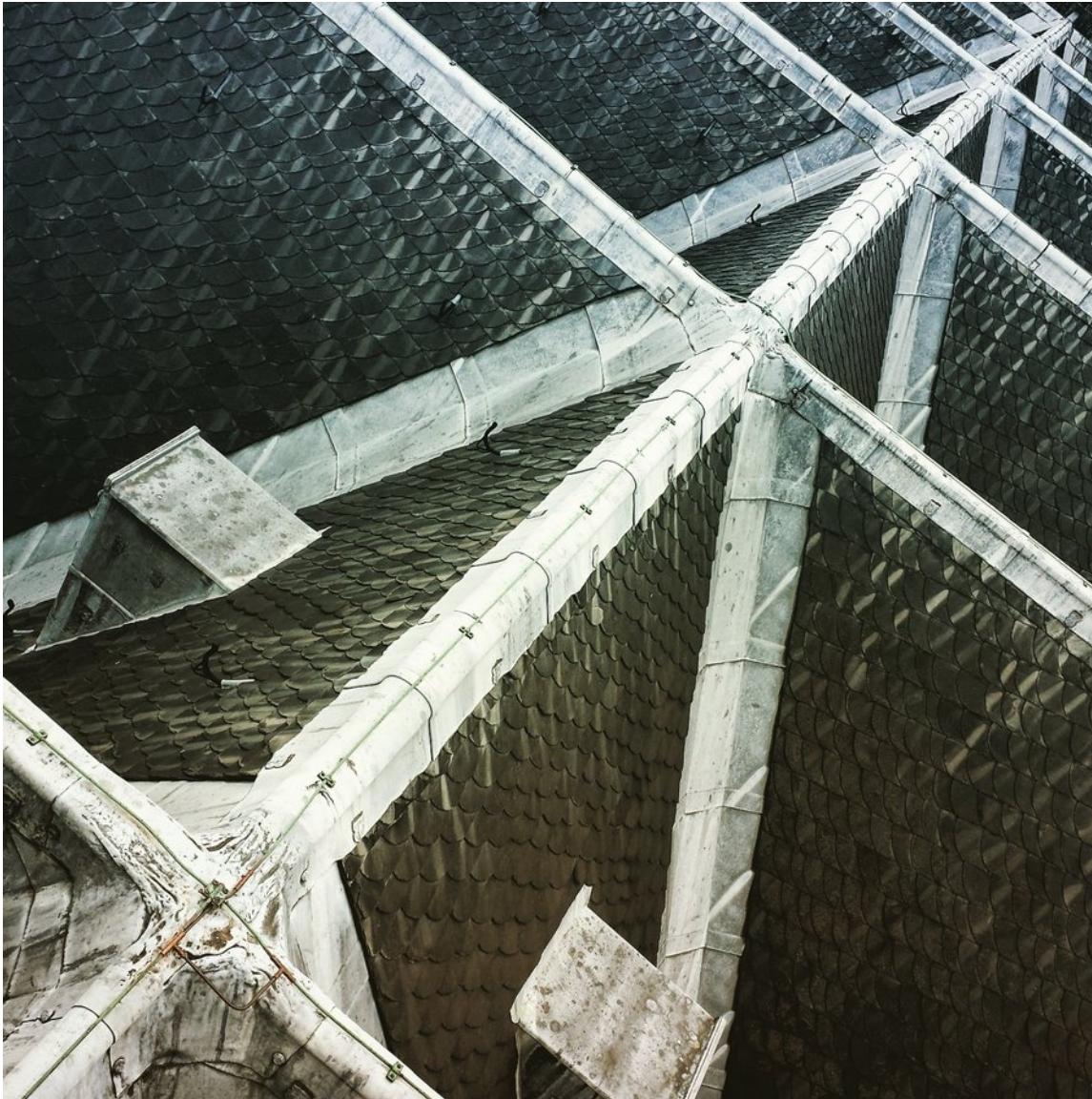

Horizontaal & verticaal

© Marc Duiker

Diagonaal

Diagonaal

© Marc Duiker

Curve

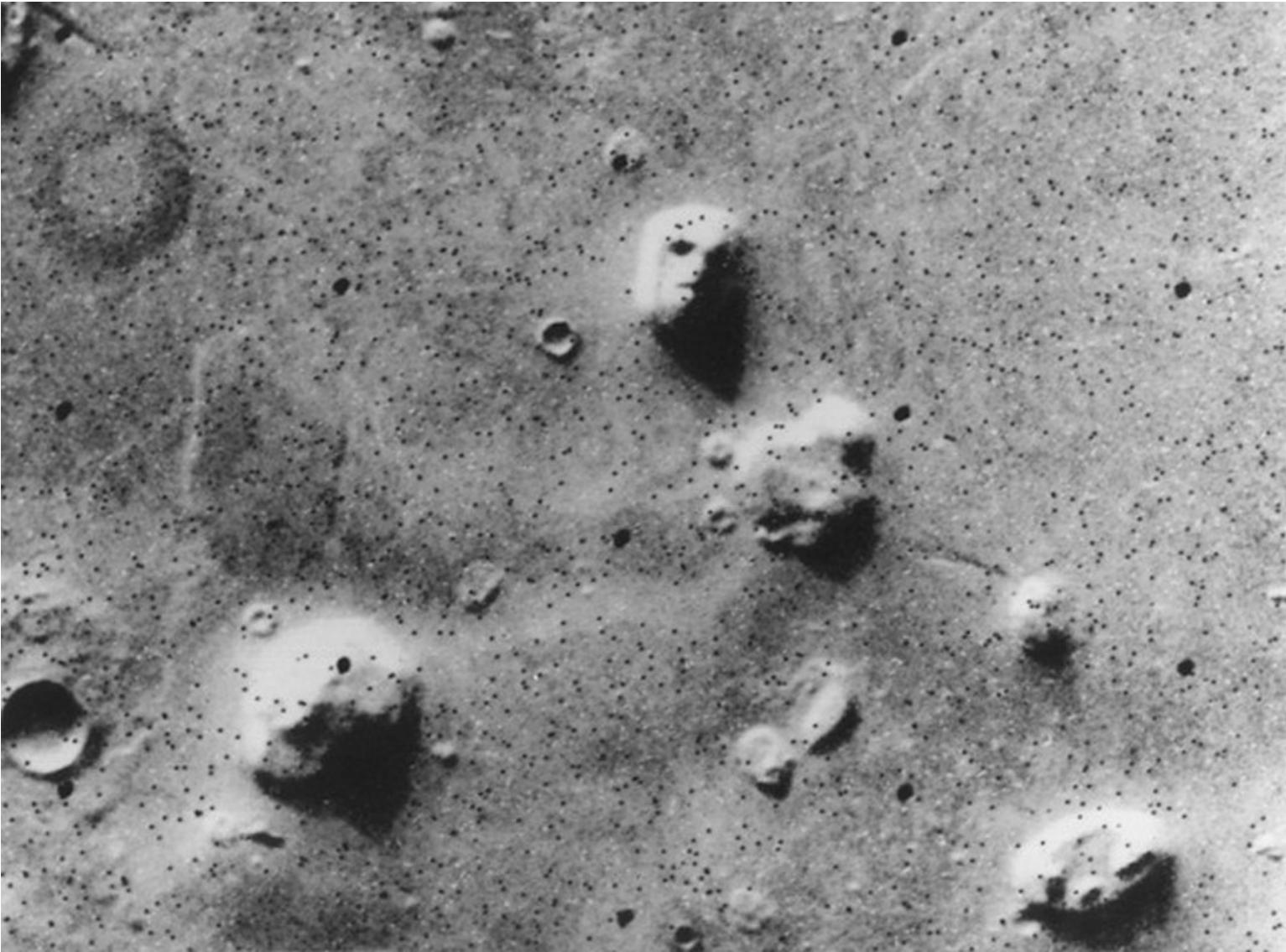
© Marc Duiker

Curve

Vormen

Wij zijn goed in het herkennen van vormen en patronen.

We zien zelfs dingen die er niet zijn.

'Gezicht' op Mars in 1976

'Gezicht' op Mars in 2006

Als een foto herkenbare vormen bevat is de foto boeiender voor de kijker.

Basisvormen

- Driehoek
- Rechthoek
- Cirkel

© Marc Duiker

Driehoek

© Marc Dulnick

Driehoek

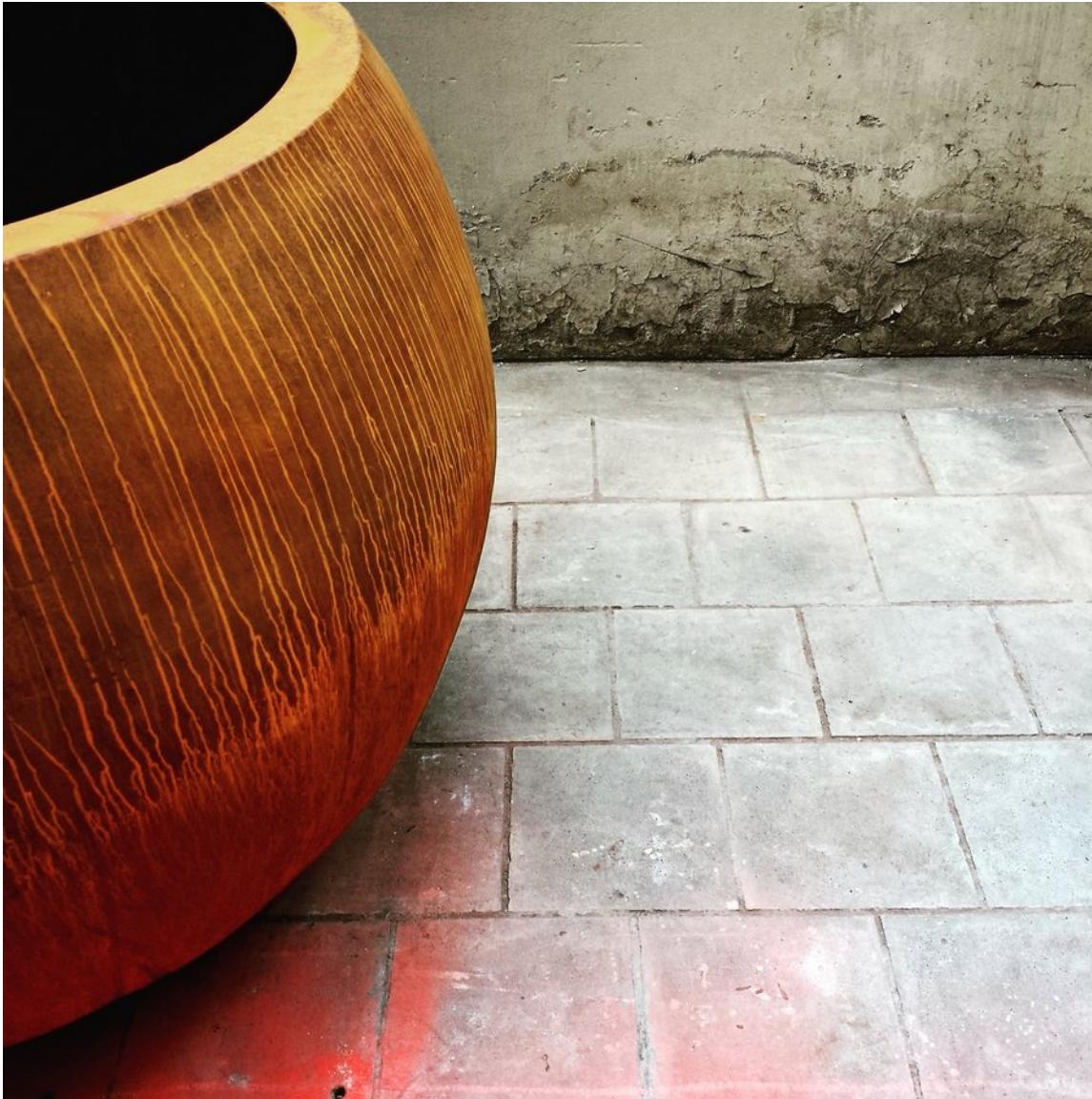

© Marc Duiker

Rechthoek

Cirkel

Cirkel

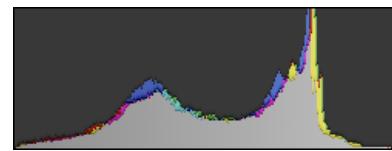
Licht & kleur

Licht & kleur

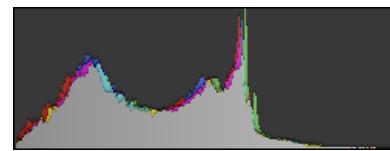
- Helderheid
- Contrast
- Kleuren

Helderheid

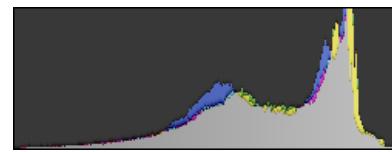
Geeft aan hoe licht een foto is.

Gemiddelde helderheid & gemiddeld contrast

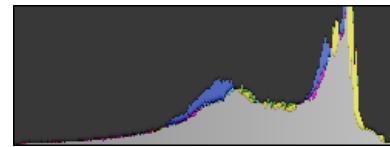
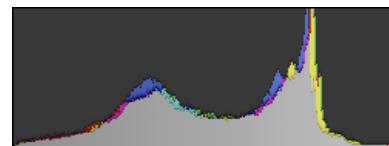
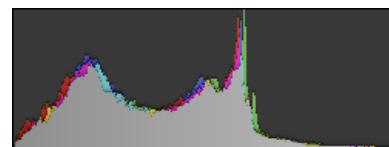
Lagere helderheid & gemiddeld contrast

Hoge helderheid & gemiddeld contrast

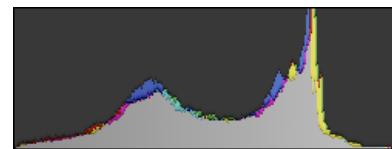
Effect van helderheid in histogram

Helderheid van laag naar hoog

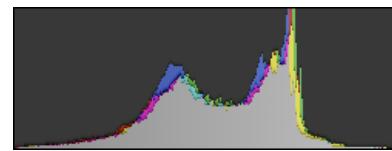

Contrast

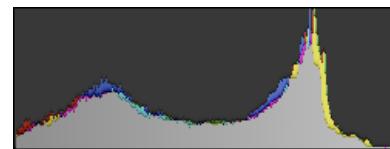
Verschil tussen lichte en donkere tinten.

Gemiddelde helderheid & **gemiddeld contrast**

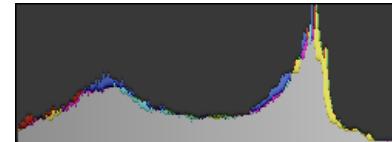
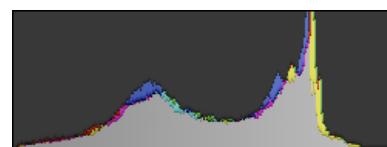
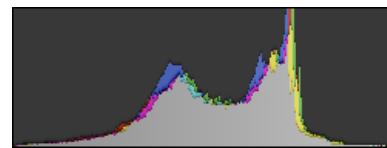
Gemiddelde helderheid & **laag contrast**

Gemiddelde helderheid & **hoog contrast**

Effect van contrast in histogram

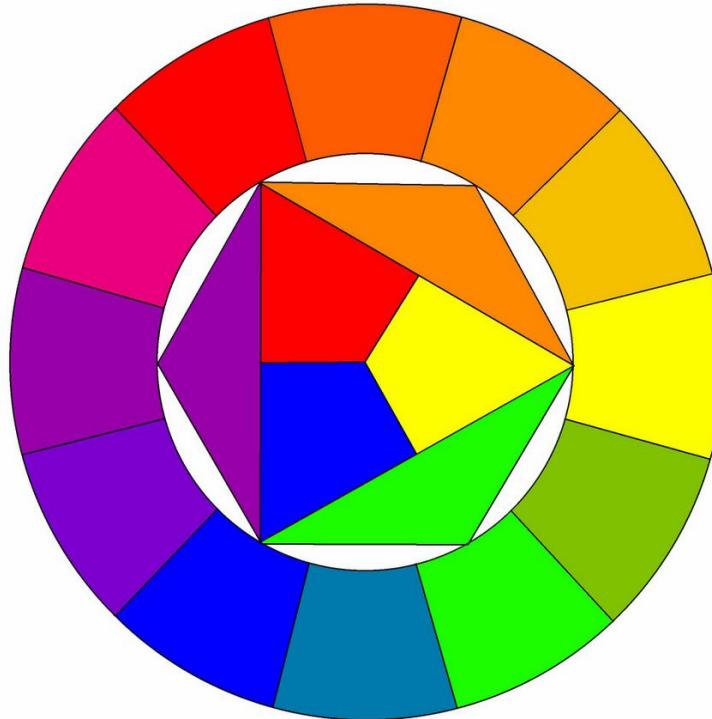
Contrast van laag naar hoog

Kleuren

- Kleurtheorie
- Koel &
warm
- Zwart/wit

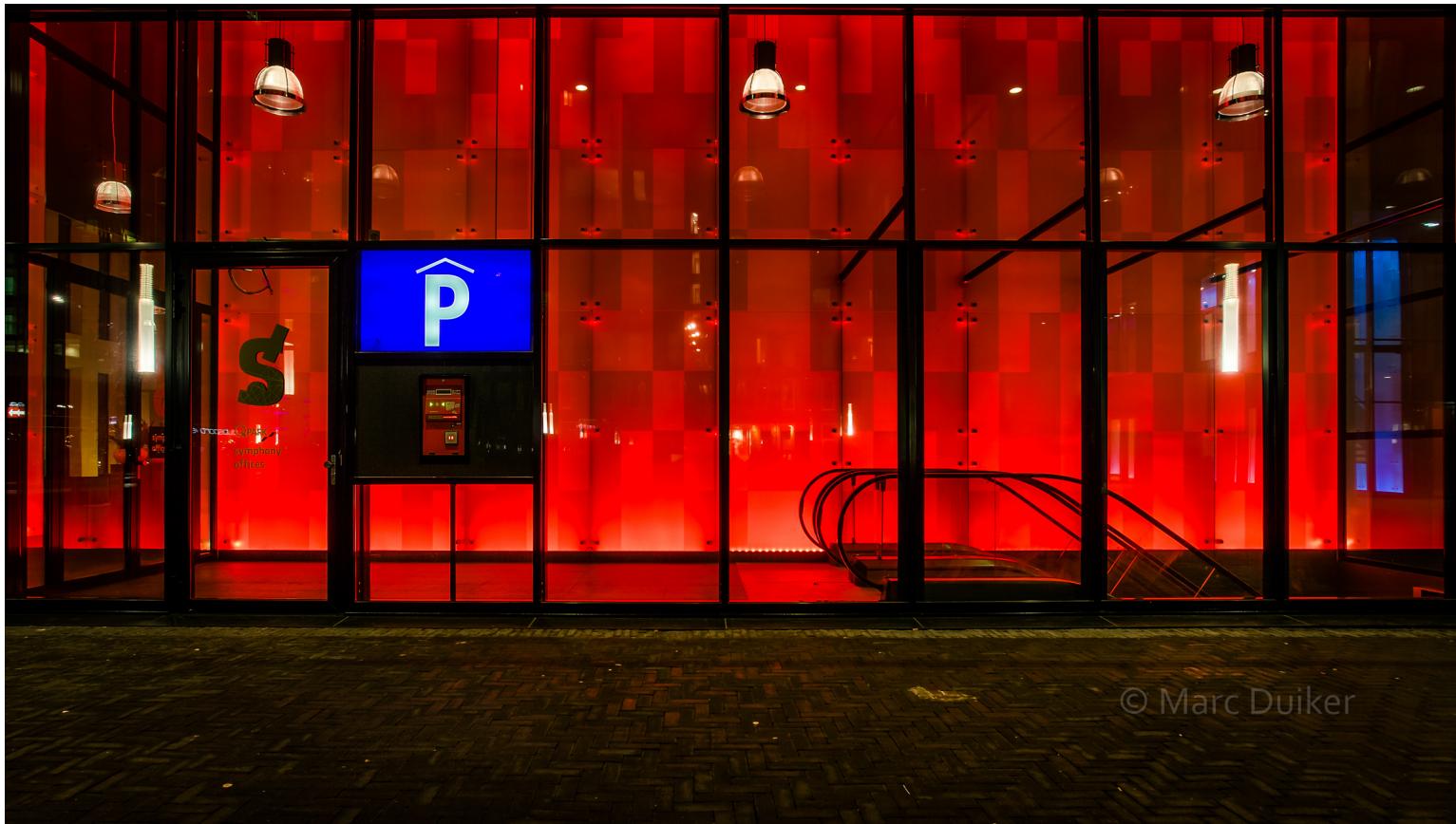
Kleurtheorie

Primair: rood, geel, blauw

Secundair: groen, oranje, violet

Constrasterende primaire of secundaire kleuren zijn interessant om naar te kijken.

© Marc Duiker

Constrasterende kleuren

Koel & warm

© Marc Duijzer

Warmer kleur

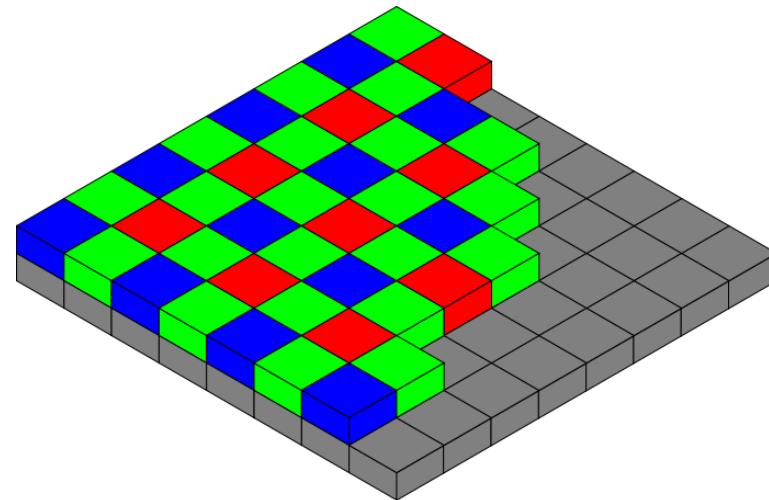
Koele kleur

Koele kleur

Rood, Groen en Blauw

Zijn de enige kleuren die de sensor kan onderscheiden.

Bayer filter voor sensor

Bron: Cburnett, [CC BY-SA 3.0](#)

witbalans

Witbalans instelling op je camera bepaalt hoe de rode, groene en blauwe pixels worden vertaald naar de uiteindelijke kleuren.

witbalans en RAW

Als je in RAW format fotografeert kan je de witbalans achteraf instellen.

zwart/wit

Soms kunnen kleuren afleiden of storend zijn.

Beeld kan sterker overkomen in zwart/wit.

Huiswerk

Maak twee foto's waarbij je rekening houdt met de regel van derden:

1. Eén foto waarbij lijnen of vormen centraal staan.
2. Eén foto waarbij kleurgebruik centraal staat.

vragen / opmerkingen /
huiswerk

marcduiker@gmail.com

www.facebook.com/marcduikerphotography